

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

SUECA

LA RIBERA BAIXA

ACADÈ
MIAVA
LENCI
ANADE
LALLE
NGUA

**AJUNTAMENT
DE SUECA**

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnicolingüístics

RECALL I TEXT
Antonio Carrasquer García
Jesús Campillo i Tomàs

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Sueca, 107

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sueca

ISBN: 84-482-4462-1
Depòsit legal: V-4347-2006
Impressió: Gràfiques Vimar, SL

www.avl.gva.es

SUECA

Sueca, capital de la Ribera Baixa, està situada a la part esquerra del riu Xúquer i a tan sols set quilòmetres de la seua desembocadura. El terme municipal, de 93,4 km², limita al nord amb el llac de l'Albufera; a l'est, amb la mar Mediterrània en una franja litoral d'uns set quilòmetres; al sud-est, amb Cullera; al sud, amb Riola, Fortaleny, Polinyà de Xúquer i Llaurí, dels quals està separat pel riu Xúquer, i a l'oest, amb Albalat de la Ribera i Sollana. El terme de Sueca es troba situat enmig d'una planura formada per les deposicions del Xúquer, que han cobert la zona en èpoques relativament recents, l'holocé, majoritàriament. Esta planura està envoltada per les muntanyes de Cullera i de Corbera i arriba fins a la mar Mediterrània. El terreny està a tan sols uns cinc metres sobre el nivell de la mar i resulta molt regular, ja que a penes existixen els desnivells. L'únic accident orogràfic dins d'esta planura és la muntanyeta dels Sants, una reminiscència de la serralada Penibètica, d'aproximadament 26 metres d'altura. La muntanyeta constituïx, per este motiu i per la seua situació epicèntrica enmig del terme, un mirador natural d'excepcional valor per al visitant.

Tanmateix, el paisatge suecà no ha sigut sempre com el coneixem en l'actualitat, ja que ha experimentat una profunda transformació. En època dels romans, l'Albufera ocupava bona part del que hui és terme de Sueca. La sedimentació produïda per les avingudes del Xúquer al llarg dels segles, junt amb l'assecamment de terres i la colonització camperola, sobretot dels segles XVIII i XIX, han sigut els principals causants d'esta transformació de l'espai.

Junt amb la planura del territori, l'altre element característic del paisatge suecà és l'existència d'una complexa xàrcia de séquies. L'aigua de reg procedix, bàsicament, del Xúquer, i és extreta dels canos a través de dos séquies: la primera és la séquia Major, la qual, després del seu pas per la població, rep el nom del Sequial, i té l'origen en una autorització d'Alfons V el Magnànim el 1457, que li permetia extraure aigua del riu; la segona és la séquia de Múzquiz, que deu el seu nom a Miguel Múzquiz, secretari del Consell de Guerra i aristòcrata amb forts interessos agrícoles en la localitat, qui obtingué el 1761 permís per a aprofitar el llit d'una antiga séquia infrautilitzada. A partir d'estes dos artèries s'organitzen les séquies secundàries, filloles, reguerots, etc., que fan arribar el reg a tots els indrets del terme. De totes estes, la més important, sens dubte, és la sequieta Nova, que naix de la séquia Major i envia les aigües en direcció nord. El cultiu de la l'arròs, introduït pels musulmans, fou el gran

beneficiat d'esta xàrcia i ha constituït la principal font de riquesa de la ciutat durant molts segles. Encara hui la major part del terreny es dedica a este cultiu.

Sueca és una població d'origen musulmà; el seu topònim ho delata. Ve de la paraula àrab *suayqa*, diminutiu de *suq*, que significa 'mercat'. *Suayqa* no era més que una de les moltes alqueries musulmanes que depenien del castell de Cullera. Amb la conquesta cristiana de Cullera, al voltant de 1239, Jaume I féu donació de la majoria de les alqueries del seu terme a l'Orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, encara que va reservar el castell per a la corona. Entre les alqueries donades als hospitalers es trobava Sueca, que es convertiria en seu de la citada orde en la zona.

El 24 de febrer de 1245, Pere Guerau, cap suprem de l'Orde de l'Hospital en terres catalanes i aragoneses, atorgà carta de poblament a les alqueries de Sueca, Sauselles i Alborx, i s'establiren les primeres setze famílies de repobladors cristians procedents majoritàriament del Camp de Tarragona. El 1319 tots els béns dels hospitalers en territori valencià, entre ells Sueca, passaren a mans de la recent fundada Orde de Santa Maria de Montesa, fins al 1803, any en què fou comprada per Manuel Godoy, qui creà, a més, un nou títol: ducat de Sueca i de l'Albufera. La dependència respecte de Montesa determinà l'actitud que adoptà la localitat en esdeveniments polítics d'importància durant l'edat mitjana i moderna. Així, en esclatar la Guerra de la Unió el 1347, Sueca estigué a favor del bàndol reial i fou saquejada pels unionistes; el 1522 sofrí l'assalt dels agermanats en dos ocasions, i ja en el segle XVIII donà suport a la causa de Felip V en la Guerra de Successió. Sols amb l'abolició dels senyorius en el segle XIX, Sueca quedarà lliure de la seua condició i de tot el que implicava. Açò ocorria l'any 1870. En estos sis-cents anys en què la població estigué sotmesa al règim senyorial va pleitejar en nombroses ocasions per lliurar-se del poder dels diferents senyors.

El caràcter marcadament agrari de la seua economia ha afavorit durant el segle XX un cert estancament demogràfic. La població es troba localitzada en tres punts: la ciutat de Sueca, que compta actualment amb 24.316 habitants, anomenats *suecans*, i els poblats marítics del Mareny i del Perelló, els quals compten amb una població estable de 1.354 i 2.560 habitants respectivament, encara que en els mesos d'estiu la població creix considerablement.

ELEMENTS FÍSICS

Orografia

Muntanyeta dels Sants
Platja de Calderer
Platja de Fernandet
Platja de la Loteria
Platja de les Palmeres
Platja de Motilla

Platja de Sol, Mar y Naranjos
Platja de Sos
Platja del Mareny Blau
Platja del Perelló
Platja del Pouet
Platja del Rei

Hidrografia natural

el Pantà
Font de Martínez
Fonteta de Colomar
Gola del Mareny
Gola del Perelló

la Ria
Llac de la Plana
Riu Xúquer
Ullal Gran
Ullal Xicotet

Hidrografia artificial

Androna de l'Om
Assut de Cullera
Assut de Sueca
Braç de la Fillola de Vilella
Braçal de l'Apotecari
Braçal de l'Om
Braçal de la Calç
Braçal de la Corbelleta
Braçal de la Mingola
Braçal de les Barraquetes
Braçal de Marco
Braçal de Ribalmaig
Braçal de Roca
Braçal de Xirivella
Braçal del Menescal
Braçal del Reinoso
Braçal del Tort de l'Hivern
Braçal del Xelvà
Braçal dels Magraners
Braçal dels Ossos
Braçalet dels Bramons
Canal del Llobarro
Cano de la Séquia Major
Carrera Antiga de la Reina
Carrera de la Jonça

Carrera de la Reina
Carrera Nova de la Reina
Carrerot de la Monjoia
Carrerot de Sueca
Carrerot de València
el Canal
el Riuet
el Sequial
el Sequial
Escorredor de la Barraca de Cebolla
Escorredor de la Séquia de Múzquiz
Escorredor del Menescal
Escorrentia de Burgos
Escorrentia de la Loteria
Escorrentia de la Partideta
Escorrentia de Mallol
Escorrentia de Mieles
Escorrentia de Rosari
Escorrentia de Tomo
Escorrentia del Benifet de l'Alba
Escorrentia General de Vilella
Fillola de Ferri
Fillola de l'Escapulari
Fillola de la Creu de l'Esquilador
Fillola de la Creueta

Fillola de la Marquesa
Fillola de la Martina
Fillola de la Raconada
Fillola de la Sénia
Fillola de la Torreta
Fillola de les Gitanes
Fillola de Mingo
Fillola de na Matoses
Fillola del Garrofi
Fillola del Moro
Fillola del Tamarital
Fillola dels Sants
Fillola Nova
l'Escorredor
Motor d'Eulogio
Motor de Baix
Motor de Bellido
Motor de Camot
Motor de la Caldereria
Motor de la Loteria
Motor de la Punta de Miragall
Motor de la Sardina
Motor de Rosari
Motor del Capellà
Motor del Magre
Motor del Malvinar
Motor del Mig
Motor del Tamarital
Motor del Xato
Rec de Barça
Rec de Foro
Rec de l'Acompanyant
Rec de la Caldererieta
Rec de la Sardina
Rec de Marí
Rec de Sabater
Rec del Bovar
Rec del Capellà
Rec del Tonyiner (Campanar)
Rec del Tonyiner (la Llonga)
Rec del Xato
Rec dels Gats
Reguerot de Carrampuca
Reguerot de Castillo
Reguerot de Catxoles
Reguerot de l'Obert
Reguerot de la Bassa Grossa
Reguerot de la Dompedra
Reguerot de la Mota dels Ànets

Reguerot de la Parreta
Reguerot de la Vila
Reguerot de la Xumara
Reguerot de les Barques
Reguerot de les Mallades
Reguerot de Munyós
Reguerot de Múzquiz
Reguerot de Serrano
Reguerot de Sisteró
Reguerot de Torrent
Reguerot del Gavilà
Reguerot del Jutge
Reguerot del Patoco
Reguerot del Pontet
Reguerot dels Doblons
Reguerot dels Dotze Sous
Rodador de Múzquiz
Séquia d'Utxana
Séquia de Benifaió
Séquia de Campanar
Séquia de Cremades
Séquia de Cullera
Séquia de l'Olivereta
Séquia de la Costera
Séquia de la Flota
Séquia de la Llosa
Séquia de la Llosa Vella
Séquia de la Malva
Séquia de la Malva Vella
Séquia de la Socarrada
Séquia de les Boves
Séquia de Múzquiz
Séquia de Rodenes
Séquia de Rosari
Séquia de Vilxes
Séquia del Clot
Séquia del Mig (el Mareny
de les Barraquetes)
Séquia del Mig (el Palmar)
Séquia del Penjat
Séquia del Pla
Séquia del Ràfol
Séquia del Rei
Séquia dels Arbres
Séquia dels Quaranta Pams
Séquia dels Setze Pams
Séquia Dreta Nova
Séquia Major
Séquia Nova de la Corretjola

Séquia Nova de la Socarrada
Séquia Nova del Malvinar
Séquia Vella
Séquia Vella del Palmar

Sequieta Nova
Sequió de la Basseta
Sequió Gran (o de Barba-roja)
Sequiol del Xato

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Bega de Mar
Casa Cagarnera
Casa de Baldoví
Casa de Benlloch
Casa de Botafocs
Casa de Camot
Casa de Forés
Casa de Fuset
Casa de Genovés
Casa de l'Estell
Casa de la Closa
Casa de la Closa Nova
Casa de la Tarranquera
Casa de Liberós
Casa de Mieves
Casa de Minyana
Casa de Miragall
Casa de Moret
Casa de Nicet
Casa de Ponce
Casa de Pons
Casa de Qualladó
Casa de Roca
Casa de Siurana
Casa de Trena
Casa de Trompon
Casa de Vilxes
Casa del Blanco Benàger
Casa del Cano de Múzquiz
Casa del Capellà
Casa del Malvinar
Casa del Mestre d'Aixa
Casa del Passiego
Casa del Tancat de Jordi
Casa del Tonyiner
Casa del Xato
Casa dels Catalans

Casa dels Gorets
Cases i Corral de l'Estell
Caseta d'Artal
Caseta d'Artés
Caseta de Barba-roja
Caseta de Barranca
Caseta de Batiste el Coixo
Caseta de Buidaolles
Caseta de l'Apotecari
Caseta de Pandoc
Caseta de Panolla
Caseta de Papamosques
Caseta de Rico
Caseta de Xorra
Caseta del Gallo
Caseta del Gitano
Caseta del Passieguet
Caseta del Rullo
Caseta del Sord
Caseta dels Parancers
Casetes de Carreu
Casetes de Panou
el Mareny (o el Mareny de les
Barraquetes)
el Mareny Blau
el Mareny de Vilxes
el Perelló
el Pouet
el Socarrat
la Passiega
les Palmeres
Casa de la Muntanyeta dels Sants
Paridera de la Casa del Ranguero
Paridera de Panou
Paridera de Rambal
Sueca

Partides i paratges

Campanar
Caro
el Borx
el Braçal de Marco
el Cabeçol
el Campillo
el Cavall
el Clot de Castillo
el Clot de l'Apotecari
el Clot de la Morereta
el Clot de Minyana
el Clot de Peguet
el Fleixet
el Fornàs
el Malvinar
el Malvinaret
el Mareny
el Mareny de les Barraquetes
el Mareny de Vilxes
el Mas Blanc
el Materal de la Pedra
el Molí del Riu
el Muladar
el Pas de Rossell
el Pla
el Racó de Cuevas
el Racó de l'Estaca
el Racó de l'Olla
el Racó de la Morera
el Racó de Riola
el Raconet de Munyós
el Ràfol
el Regatxet
el Regatxo
el Riu Mort
el Saladar
el Sequió
el Tamarital
els Alters de la Caldererieta
els Bassals
els Conquets
els Dos Pontets
Entre Dos Séquies
Fondo d'Artés
Gandient
Hort de l'Ave Maria
l'Albarzeret
l'Alter de la Corretjola

l'Alter de les Llebres
l'Alter dels Bassals
l'Alter dels Gales
l'Ello
l'Esperança
l'Estell
l'Heretat
l'Illa
l'Om
la Baldovina
la Barraca de Cebolla
la Basseta
la Caldereria
la Caldererieta
la Closa
la Compra
la Corretjola
la Creu de la Llonga
la Creu de Vilella
la Flota
la Fondadeta de Leron
la Font de Martínez
la Galdufa
la Hueta
la Illeta
la Llastra
la Lloma
la Llonga
la Loteria
la Marrada
la Mata de Malta
la Mota de Sant Pau
la Murtera
la Partideta
la Portera
la Punta de Sanç
la Raconada
la Sénia
la Socarrada
la Sorteta dels Sants
la Torreta
les Cendroses
les Joques
les Mahomes
les Punes de Cremades
les Sauselles
les Tancades
les Terres Noves

Ribalmaig
Roca
Tancat de Camot
Tancat de Genovés

Tancat de Jordi
Tancat del Xato
Vilella

VIES DE COMUNICACIÓ I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Vies de comunicació

Camí d'Utxana
Camí de Baix (o dels Bassals)
Camí de Bega de Mar
Camí de l'Albarzeret
Camí de l'Alter de la Caldereria
Camí de l'Alter de la Corretjola
Camí de l'Alter del Malvinar
Camí de l'Alter dels Bassals
Camí de l'Anoueret
Camí de l'Arbre
Camí de l'Escorredor
Camí de l'Om
Camí de la Barra
Camí de la Basseta
Camí de la Calç
Camí de la Caldererieta
Camí de la Casa de Fuset
Camí de la Caseta del Gallo
Camí de la Compra
Camí de la Fleixenera
Camí de la Galdufa
Camí de la Gola
Camí de la Llosa
Camí de la Llosa Vella
Camí de la Malva
Camí de la Mar
Camí de la Moleta
Camí de la Mota de la Puça
Camí de la Mota de Marcelo
Camí de la Mota de Sant Pau
Camí de la Mota del Vedat
Camí de la Muntanyeta dels Sants
Camí de la Partideta
Camí de la Portella de Mateu (o de la Martina)
Camí de la Ratlla del Terme
Camí de la Séquia de Cullera
Camí de la Séquia dels Arbres
Camí de la Sequieta Nova
Camí de la Servera
Camí de la Tarranquera
Camí de la Torreta
Camí de les Casetes de Carreu
Camí de les Cendroses
Camí de les Materes
Camí de les Moreres de Rico
Camí de les Tancades
Camí de Vilella
Camí del Bovar
Camí del Canal
Camí del Cano del Garrofi
Camí del Cavalló de la Llonga
Camí del Cementeri
Camí del Fondet
Camí del Guardadany de l'Ello
Camí del Guardadany de l'Esperança
Camí del Guardadany de la Barraca de Cebolla
Camí del Guardadany de les Sauselles
Camí del Guardadany del Clot
Camí del Guardadany del Pla
Camí del Mareny Blau
Camí del Mareny de les Barraquetes
Camí del Mareny de Vilxes
Camí del Mig
Camí del Molí del Riu (o Camí Vell d'Albalat)
Camí del Motor de la Loteria
Camí del Muladar
Camí del Palmar
Camí del Pas de Rossell

Camí del Pont Vell
Camí del Racó de Riola
Camí del Salvadany de les Terres
  Noves
Camí del Sequió
Camí del Xelvà
Camí dels Algepsers
Camí dels Borroners
Camí dels Conquets
Camí dels Quatres
Camí Dret de l'Albarzeret
Camí Esquerre de l'Albarzeret
Camí i Sequió de Caro
Camí Vell de Cullera
Camí Vell de València
Camí Vell del Campillo
Caminàs del Saladar
Caminàs dels Sants
Carretera d'Albalat
Carretera de Corbera
Carretera de les Palmeres
Carretera de Riola
Carretera del Mareny Blau
Carretera del Perelló
Cordó del Riu
Ferrocarril València-Gandia
Passet de Piera
Pont Alt
Pont de Corbera
Pont de Ferro
Pont de la Panificadora
Pont de la Revolta

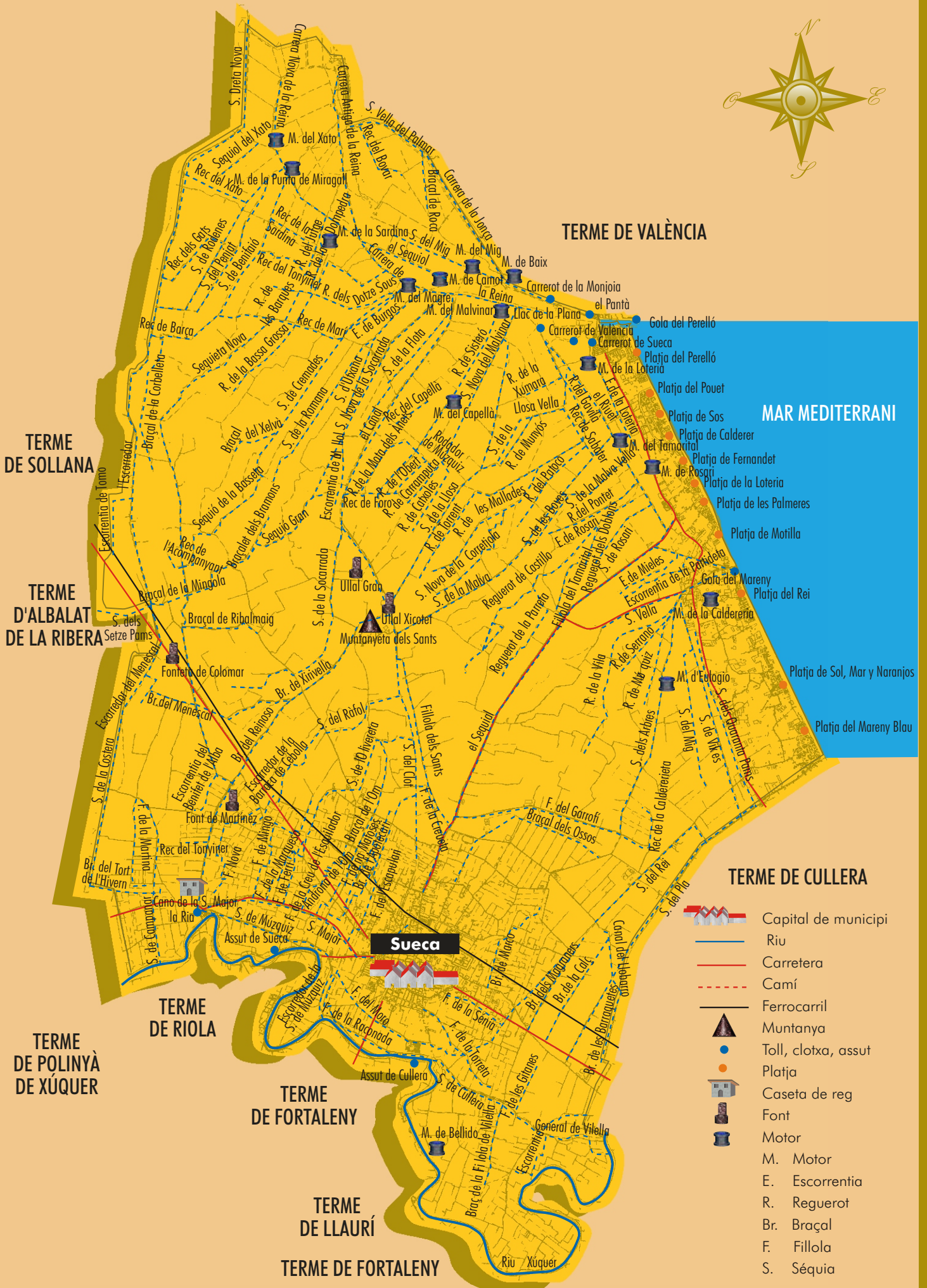
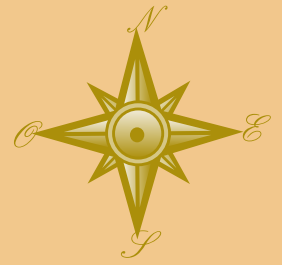
Pont de la Tarranquera
Pont de les Tancades
Pont de Riola
Pont del Camí d'Utxana
Pont del Caminàs dels Sants
Pont del Pas de l'Arena
Pont del Pas de Rossell
Pont del Perelló
Pont del Riuet
Pont dels Sants
Pont Nou
Pont Roig
Pont Vell
Pontet de Serrano
Senda de les Vaques
Travessia d'Almela
Travessia de Campanar
Travessia de Caro
Travessia de l'Ello
Travessia de la Caldereria
Travessia de la Corbelleta
Travessia de la Mare de Déu
Travessia de la Ruïssa
Travessia de les Joques
Travessia de Ribalmaig
Travessia de Vil·la Teresa
Travessia del Cavall
Travessia del Minyano
Travessia del Racó de l'Olla
Travessia del Tamarital
Travessia dels Bassals

Altres llocs d'interés

Casa de Caro
Casa de Marco
Creu de la Llonga
Ermita de Sant Roc

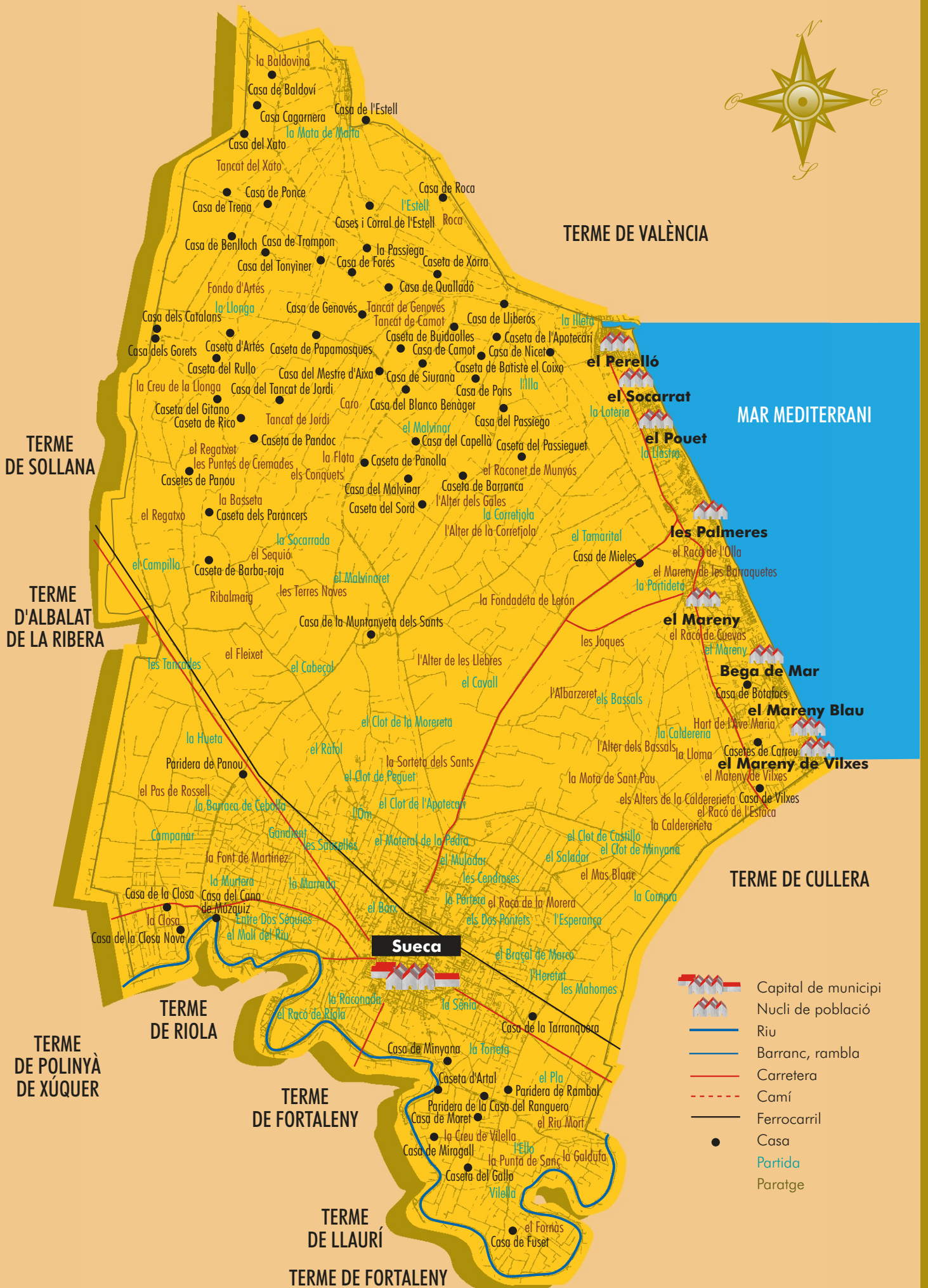
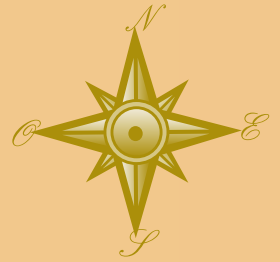
Ermita dels Sants Abdó i Senent
Mas Blanc
Passarel·la del Perelló

Elements físics

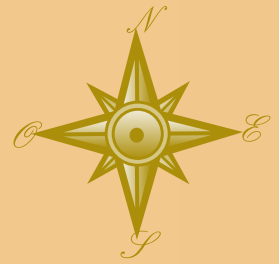

- Capital de municipi
- Riu
- Carretera
- Camí
- Ferrocarril
- Muntanya
- Toll, clotxa, assut
- Platja
- Caseta de reg
- Font
- Motor
- M. Motor
- E. Escorrentia
- R. Reguerot
- Br. Braçal
- F. Fillola
- S. Séquia

Presència humana

Vies de comunicació i altres llocs d'interés

- Capital de municipi
- Creu de terme
- Riu
- Barranc, rambla
- Carretera
- Camí
- Ferrocarril
- Pont
- Ermita
- Camí
- Travessia
- Senda
- Pont